

Daglar – dünýäniň iň täsirli we beýik tebigy gurluşlarydyr. Olar tebigatyň ebedi güýjüni, gözelligini we mynasyplygyny özünde jemleýär. Adamzadyň durmuşynda we ekoulgamynda möhüm orny eýeleýän bu beýiklikler diňe bir fiziki alamat bolman, eýsem, köp medeniýetlerde mukaddesligiň, güýç-kuwwatyň we ruhy arassalygynyň nyşanydyr.

Dag sebitleriniň dünýä derejesindäki ähmiýetine ünsi çekmek maksady bilen, her ýylyň 11-nji dekabry BMG-niň Baş Assambleýasy tarapyndan 2003-nji ýylda Halkara Daglar Güni diýlip yglan edildi.

Bu baýramçylygynyň esasy maksatlary:

- Ekologiýany goramak: Dag ekoulgamlarynyň durnuklylygyny saklamak we bioköpdürlüligi goramak.
- Durmuş derejesini gowulandyrmak: Dag eteklerinde ýaşayan jemgyýetleriň durmuş şertlerini gowulandyrmak.
- Hyzmatdaşlygy güýçlendirmek: Dünýä derejesinde halkara hyzmatdaşlygy arkaly dag sebitlerini durnukly ösdürmek.

Daglar diňe bir suw çeşmesi bolman, eýsem, howanyň sazlaşygyny üpjün edýän we dünýä ýaşaýşynyň durnuklylygy üçin aýratyn ähmiýetli tebigy gurluşlardyr. Olary goramak – bütin adamzadyň jogapkärçiligidir.

Türkmen halky üçin daglar aýratyn orun eýeleýär. Olar münýýlyklaryň dowamynda halk döredijiliginiň, dessanlarynyň we nakyllarynyň aýrylmaz bölegi bolup galypdyr.

Magtymguly Pyragy ýaly beýik şahyrlar öz goşgularynda daglaryň beýikligini adam kalbynyň arassalygy, namysy we belentligi bilen deňeşdiripdirler, bu bolsa türkmen medeniýetinde daga berilýän ruhy gymmaty görkezýär.

Türkmenistanyň iň belent nokady Köýtendag hasaplanýar. Bu dag ulgamy özüniň üýtgeşik tebigy ajaýyplyklary bilen dünýä meşhurdyr:

- Umbar dere şaglawugy: Onuň gözel görnüşi adamlary haýrana galdyrýar.
- Kyrkgyz gowaklary: Ýerastyndaky bu gowaklar özüniň syrlylygy bilen dünýä jahankeşdelerini özüne çekýär.
- Dinozawrlaryň ayak yzlary: Bu ýerde tapylan gadymy dinozawrlaryň ayak yzlary – Köýtendagyň ýer şarynyň taryhyndaky aýratynlygyny tassyklaýan tebigy muzeýdir.

Daglar – diňe bir ser salynýan belentlikler däl-de, eýsem, suw, howa we bioköpdürlülük çeşmesidir. Halkara Daglar Güni, biziň olaryň goralmagyna we durnukly ösüşine goşant

goşmagyň wajypdygyny ýatladýar. Daglar beýikligini gorap saklamak bilen, biz öz tebigy mirasymyzy we geljek nesillerimiziň durmuş çeşmesini goraýarys.

Aýgül BEGNAZAROWA

**Halkara ynsanperwer ylmlary we ösüş
uniwersitetiniň talyby**